

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Кудля Ірина	ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ	311
Кузнецова Людмила, Литвиненко Оксана	ГІБРИДНІ ВІЙНИ ЯК СУЧАСНИЙ ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ	314
Лежнєв Олександр	ВІЗУАЛЬНА МОВА РЕКЛАМИ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ЇЇ ГЕНДЕРНІ ВИКЛИКИ В КОНТЕКСТІ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ	317
Литвиненко Роман, Кочина Валентина	ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПРАВООХОРОНЦІВ ІЗ ДЖЕРЕЛАМИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	322
Мордзинська Надія	КОГНІТИВНА БЕЗПЕКА ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНОЇ СОЛІДАРНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ	325
Пехник Алевтіна, Бахметєв Андрій	ТЕХНОЛОГІЇ DEERFAKE І АУДІОПІДРОБОК У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	327
Поправка Марія	ПОНЯТТЯ ТА ТИПИ ІНФОРМАЦІЙНО- ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ	331
Рибчук Олег, Рибчук Олена	ДІАЛОГІЧНІСТЬ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНИМ ОПЕРАЦІЯМ У СУЧАСНИХ ГІБРИДНИХ КОНФЛІКТАХ	336
Ростецька Світлана	СУЧАСНЕ РАБСТВО ЯК РИЗИК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У КОНТЕКСТІ ВІЙНИ	339
Селезньова Ольга	МАНІПУЛЯЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТА МОЖЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ	341
Скриль Сергій	МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ДЕКОНСТРУКЦІЇ СВІТОВОГО ПОРЯДКУ	343
Тафінцева Світлана, Мотозюк Людмила	ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ФОРМУВАННЯ КОГНІТИВНОЇ СТІЙКОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО МАНІПУЛЯТИВНИХ» ВПЛИВІВ	345
Чернецький Олексій	ІНТЕГРАЦІЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В ЦИФРОВЕ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ	348
Шишкін Олексій	МОВА ЯК МАРКЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ПОЛІТИЧНИЙ ВИМІР	350
Шпаківська Карина	ПРАВО НА ЦИФРОВЕ ЗАБУТТЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ГІДНОСТІ ОСОБИ	354
Яковлев Денис	ЧОРНИЙ» PR ЯК РЕМАНЕНТ ДЕСТРУКЦІЇ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДОВІРИ	357
Цимбал Сергій	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ЯК ФАКТОР ІНСТИТУЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	361
Pronoza Inna	MECHANISMS OF INFORMATION INFLUENCE ON POLITICAL DECISION-MAKING IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION AND HYBRID THREATS	365

Пехник А. В.

кандидат політичних наук, доцент,
завідувач кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Бахметьєв А. Є.,

старший викладач кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

ТЕХНОЛОГІЇ DEERFAKE І АУДІОПІДРОБОК У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

У сучасних умовах цифровізації політичної комунікації та загострення інформаційного протистояння особливої актуальності набуває проблема впливу генеративних технологій штучного інтелекту на демократичні процеси. Поява надреалістичних аудіовізуальних фальсифікацій, зокрема технологій deepfake, спричиняє кризу довіри до інформації та підриває традиційні уявлення про достовірність так званого «візуального доказу». Унаслідок цього політичний дискурс дедалі більше зміщується у площину пост-правди, де зростає рівень сумніву та знижується здатність громадян до раціонального вибору.

У контексті повномасштабної війни в Україні та перспектив відновлення демократичних процедур, зокрема виборчих процесів, зазначені виклики набувають особливої гостроти. Використання технологій штучного інтелекту як інструменту інформаційно-психологічних операцій та гібридної війни створює додаткові ризики для легітимності політичних інститутів і стабільності держави. Відтак, постає необхідність формування ефективних стратегій протидії цифровим маніпуляціям, що включають розвиток превентивної комунікації, механізмів оперативного реагування та вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері використання штучного інтелекту.

Актуальність дослідження зумовлена трансформацією сучасного інформаційного простору, який дедалі більше характеризується кризою довіри, спричиненою стрімким розвитком генеративних технологій штучного інтелекту. Поширення інструментів Deepfake та Voice Cloning створює принципово нові ризики для політичної комунікації, електоральних процесів і національної безпеки. На відміну від попередніх етапів розвитку медіа, сьогодні створення надреалістичних аудіо- та відеофальсифікацій стало доступним широкому колу акторів, що значно ускладнює їх виявлення та протидію. За таких умов особливої значущості набуває переосмислення підходів до фактчекінгу, дотримання

етичних стандартів журналістики та розробка ефективних стратегій кризового PR у політичній сфері, що й визначає актуальність даного дослідження.

Як слушно підкреслює М. Вальорска, політично вмотивована дезінформація не є новим феноменом, однак саме сучасний технологічний розвиток суттєво спростив і пришвидшив процес створення та поширення маніпулятивного контенту. Дослідниця наголошує, що завдяки алгоритмам штучного інтелекту відеоматеріали сьогодні можна фальсифікувати швидко й відносно недорого (йдеться про дїпфейки), причому без необхідності володіння спеціалізованими знаннями [1].

Сам термін Deepfake утворений поєднанням понять «deep learning» (глибинне навчання) та «fake» (підробка). Йдеться про технологію створення надзвичайно реалістичних відео-, аудіо- чи візуальних матеріалів, у яких обличчя, голос або міміка однієї особи замінюються характеристиками іншої, або ж формується повністю новий, але правдоподібний образ чи звуковий ряд. В основі процесу — нейронні мережі, зокрема GAN, які навчаються на великих обсягах даних: одна частина системи створює фейковий матеріал, інша — здійснює перевірку та «критику», підвищуючи рівень правдоподібності результату [2].

Основна загроза пов'язана не лише зі створенням фальсифікованого контенту, а й із підривом довіри до автентичної інформації загалом, адже політичні актори отримують можливість заперечувати навіть реальні викривальні матеріали, посиляючись на їх можливу штучність. Технології Deepfake та аудіопідробок дозволяють фабрикувати провокаційні заяви, імітувати дії політиків або створювати фальшиві комунікації, які навіть після спростування здатні завдати значної репутаційної шкоди, особливо в умовах виборчих кампаній.

Deepfake активно використовується в інформаційно-психологічних операціях та гібридній війні, оскільки поширення фальшивих заяв від імені державних лідерів щодо капітуляції, надзвичайного стану чи політичних рішень може провокувати паніку, дестабілізацію фінансових ринків і дискредитацію інституцій, а також впливати на електоральну поведінку через поширення компрометуючих «зїзнань» у критичні періоди, коли спростування є ускладненим. Крім того, технологія здатна загострювати соціальні та політичні конфлікти шляхом створення фейкових заяв від імені окремих груп. У

Безперечно, медіа та політичний PR відіграють ключову роль у системі протидії Deepfake. Відтак доцільно розглянути базові стратегії реагування на такі загрози. Передусім ідеться про стратегію превентивного PR (Prebunking), спрямовану на формування своєрідного когнітивного імунітету аудиторії.

Попереджувальне спростування є інструментом управління очікуваннями та мінімізації ефекту раптовості й когнітивного шоку. Теоретичним підґрунтям цього підходу є теорія щеплення В. МакГвайра, згідно з якою стійкість до переконання формується через попереднє ознайомлення індивіда зі «слабкою дозою» потенційно деструктивних аргументів у поєднанні з контраргументами. У практиці політичного PR це означає не просто інформування про існування Deepfake, а системне пояснення механізмів їх створення та логіки маніпуляції. Водночас важливо послідовно формувати наративи автентичності й доброчесності політика, щоб потенційна фальшивка суперечила вже усталеному образу. Якщо ж ідентифіковано можливого ворожого актора, попереднє позначення його як джерела дезінформації істотно знижує довіру до майбутніх інформаційних вкидів [5].

Іншою важливою моделлю є стратегія миттєвого реагування, що функціонує в межах кризового комунікаційного менеджменту, адаптованого до надшвидкого цифрового середовища. У цьому контексті застосовується логіка ситуаційної теорії кризових комунікацій, де основна мета полягає в оперативному зменшенні репутаційних втрат. У випадку Deepfake це потребує переходу від пасивної реакції до проактивних дій. Спростування доцільно здійснювати у форматі прямого ефіру або якісного відеозвернення з чіткими маркерами автентичності (актуальна дата, час, згадка про поточні події, унікальні деталі). Таким чином створюється новий підтверджений факт, що конкурує з фальшивкою. Критично важливим є дотримання принципу «золотої години» — реагування в межах 30–60 хвилин для запобігання віральному поширенню. Паралельно має запускатися юридична процедура фіксації правопорушення (звернення до правоохоронних органів і цифрових платформ), що посилює легітимність публічного спростування.

Окремим стратегічним напрямом виступає медіаграмотність як складова національної безпеки. Її трансформація з освітньої категорії у площину державної стратегічної комунікації означає визнання захисту когнітивного простору елементом суверенітету.

У контексті ПСО Deepfake постає як інструмент зовнішнього впливу, а отже держава має інвестувати не лише в освітні програми, а й у спеціалізовані дослідницькі центри, що займаються моніторингом технологій, розробкою інструментів верифікації та впровадженням критичного мислення на всіх рівнях освіти. На рівні публічної політики доцільним є законодавче регулювання за моделлю ЄС (Digital Services Act), яке зобов'язує технологічні платформи (Meta, Google) вкладати ресурси у виявлення та маркування контенту, створеного ШІ.

На необхідності прозорого використання технологій штучного інтелекту та відповідного нормативного врегулювання наголошує й В. Охримович [3].

Для журналістів ключовим принципом є утримання від публікації сумнівного контенту до повної верифікації, оскільки навіть матеріали із застереженнями можуть стимулювати його поширення; водночас етично відповідальне спростування має передбачати пояснення механізмів виявлення підробок (аналіз освітлення, рухів, технічних артефактів), що сприяє підвищенню медіаграмотності, а оптимальною стратегією залишається мінімізація експозиції фейку до моменту технічного підтвердження. Для політичних PR-фахівців пріоритетом є дотримання етичних стандартів, відмова від маніпулятивних та «дзеркальних» практик, а також забезпечення прозорості через оперативну публічну комунікацію, зокрема появу політика в прямому ефірі для підтвердження автентичності [4].

Політологічні наслідки Deepfake мають стратегічний характер і проявляються як у зовнішньому впливі, так і у внутрішній деструкції політичних систем. Технологія використовується як інструмент гібридної війни та ІІСО, здатний впливати на електоральну поведінку та дестабілізувати державні інститути у критичні періоди, одночасно формуючи ефект перманентного сумніву, що дозволяє політичним акторам заперечувати автентичні докази. Deepfake підриває базову передумову демократичного процесу — можливість громадян ухвалювати раціональні рішення на основі перевіреної інформації. У ситуації, коли межа між автентичним і сфабрикованим контентом розмивається, ключовим завданням медіа, журналістів і PR-фахівців стає не лише спростування фейків, а системне формування культури критичного сприйняття інформації.

Ігнорування професійних стандартів, поширення неперевіраних матеріалів або свідоме використання маніпулятивних технологій є не просто помилкою — це фактор, що об'єктивно послаблює демократичні інститути та може бути використаний зовнішніми або внутрішніми деструктивними акторами. У цьому сенсі безвідповідальна інформаційна поведінка фактично сприяє руйнуванню суспільної довіри, яка є фундаментом політичної стабільності.

Отже, формування системи протидії Deepfake повинно поєднувати технічні інструменти верифікації, правове регулювання, стратегічний PR та високі етичні стандарти професійної діяльності. Лише комплексний підхід дозволить зберегти цілісність інформаційного простору та забезпечити стійкість демократичних процесів у цифрову епоху.

Література:

1. Вальорска М. Діпфейк та дезінформація : практичний посібник / пер. з нім. В. Олійника. Київ : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с. (дата звернення: 24.04.2026).
2. Іванова Т., Єфремова О., Чулков А. Deepfake як технологія сфери соціальних та масових комунікацій: можливості та загрози. Наукові записки Інституту журналістики. 2025. № 86 (1). С. 21–34. <https://doi.org/10.17721/2522-1272.2025.86.2> (дата звернення: 24.04.2026).
3. Охримович В. Діпфейк у комунікативному просторі інтернет-культури: особливості застосування. Художня культура. Актуальні проблеми. 2024. № 20 (2). С. 118–125. [https://doi.org/10.31500/1992-5514.20\(2\).2024.318261](https://doi.org/10.31500/1992-5514.20(2).2024.318261) (дата звернення: 24.04.2026).
4. Піцун О., Мельник Н., Лип'яніна-Гончаренко Х. Гібридний підхід до визначення діпфейків на основі людського обличчя. Herald of Khmelnytskyi National University. Technical Sciences. 2024. № 341 (5). С. 371–375. <https://doi.org/10.31891/2307-5732-2024-341-5-55> (дата звернення: 24.04.2026).
5. Nachkevych A. Deepfakes: Definition of the Concept and Criteria for Distinguishing Between Harmful and Harmless Deepfakes. Veritas: Legal and Psychological-Pedagogical Research. 2025. Vol. 1 (2). P. 12–20. <https://doi.org/10.23939/veritas2025.02.012> (дата звернення: 24.04.2026).

Поправка М. О.,
аспірантка кафедри політології
спеціальності «Політологія»
ОНУ імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна

ПОНЯТТЯ ТА ТИПИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ

Інформаційно-психологічні операції (далі - ІПСО) перетворилися на один із найефективніших інструментів сучасної геополітичної конкуренції, здатний дестабілізувати політичні режими без застосування конвенційної військової сили. Якщо класична війна руйнує інфраструктуру держави, то ІПСО руйнує щось значно важливіше - суспільну довіру: довіру громадян до влади, до інституцій, до сусідів, до майбутнього. Держава, у якій зруйновано довіру, стає

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції